

Vannområdekoordinator vannområdene Ranfjorden og Rødøy – Lurøy

Notat til Indre Helgeland regionråd (IHR) v Arne Langseth

Rana kommune ivaretar i dag vertskapsrollen for vannområdekoordinatoren for vannområde Ranfjorden og vannområde Rødøy – Lurøy. Vannområdene omfatter Rana, Hemnes, Hattfjelldal, Nesna, Lurøy, Rødøy og Træna.

Stillingen er finansiert av Rana kommune i tillegg til tilskudd fra fylkeskommunen. Rana kommune ønsker å videreføre ordningen, men er avhengig av en forutsigbarhet i finansieringen for å kunne bidra. Vannområdekoordinatoren har i dag permisjon fra stillingen som arealplanlegger, noe som skaper problemer i organisasjonen, med midlertidige løsninger på tredje året.

Fylkeskommunen (NFK) signaliserte på møtet med IHR at de i framtiden vil stille krav til spleiselag mellom kommunene for finansiering av stillingen, i tillegg til et tilskudd fra NFK. Skjønnsmidlene er falt bort siden 2020, og NFK viser til andre steder i landet hvor spleiselag praktiseres.

NFK poengterer ovenfor kommunene at de har lovpålagte oppgaver etter vannforskriften om overvåking og tiltak i vannforekomster uansett organisering av vannområdeforvaltningen.

Erfaringen med vannområdekoordinatoren for de to vannområdene er at kommunene får den drahjelpen de trenger for å fylle sine forpliktelser etter vannforskriften. Det gjøres i dag undersøkelser, kartlegginger og overvåking i vannforekomstene i de to vannområdene. Vannområdekoordinatoren søker midler til prosjektene, gjennomfører de i samarbeid med kommunene og rapporterer. I løpet av de tre siste årene er det gitt kr. 1 800 000,- i tilskudd til prosjekter i 13 vannforekomster i 5 av de 7 kommunene.

I årene framover skal det settes i gang tiltak, og igjen er det store summer som bevilges over statsbudsjettet til formålet. Vannområdekoordinatorrollen vil dermed bli like viktig framover for å få iverksatt tiltak i samarbeid med kommunene slik at de kan ivareta ansvaret etter vannforskriften.

I tillegg skal forvaltningsplanen for hele vannregionen revideres (2022 – 2026).

Vannområdekoordinatoren har en nøkkelrolle i dette arbeidet i samarbeid med kommunene.

Forslag til videreføring og kostnadsfordeling

I vannforvaltningen er det Rana som har de største utfordringene i vannforekomstene, med industri, miljøgifter i Ranfjorden, kraftutbygginger mv. Vannområdekoordinatorens arbeid er imidlertid rettet mot lovpålagte oppgaver innenfor kommunens ansvarsområder, som i hovedsak er utslipp fra kommunale avløp og landbruk.

Rana kommune ønsker å fortsette å være vertskap for stillingen om finansieringen kommer på plass og kommunen kan opprette en fast stilling. Dette har vært gjort i Polarsirkelen friluftsråd, hvor kommunene deltar i finansieringen etter innbyggertall. Dette betyr at Rana kommune får større utgifter enn nabokommunene, men kommunen er likevel villing til å være med på denne løsningen.

Brutto lønnsutgifter for stillingen som vannområdekoordinator er i dag kr. 886 198,-.

I tillegg bidrar Rana kommune med kontorløsning, merkantilt, regnskapsføring, parkering, mv. verdisatt til ca kr. 100 000,-. Det har vært gitt tilskudd på tilsammen kr. 800000,-, resten har Rana kommune finansiert.

Ved bruk av samme finansieringsmodell som friluftsrådet, er det mulighet for finansiering av vannområdekoordinatoren, uten at dette medfører store utgifter for de fleste av kommunene.

I Friluftsrådet betaler kommunene kr. 19,- pr innbygger i tillegg til et grunnbeløp på kr 12000.-. Træna betaler halvt grunnbeløp. I tillegg betaler Nesna kommune kr. 30 000,- for vertskapsfordeler.

I finansieringen av vannområdekoordinatoren dekker NFK mesteparten av utgiftene, og beløpet pr innbygger settes derfor til kr. 8,-. I tillegg foreslås det at Rana kommune betaler kr. 50 000,- for vertskapsfordeler. Kommunen beholder da den lille muligheten for å kunne benytte seg av vannområdekoordinatorens kompetanse i egen organisasjon om dette kan tilpasses tid, arbeidsmengde mv.

Alt tyder på at fylkeskommunen som vannregionmyndighet også i framtiden vil motta årlige statlige bevilgninger til finansiering av vannområdearbeidet. Bevilgningen brukes i sin helhet til finansiering av vannområdekoordinatorstillingene. Bidraget fra NFK til stillingen for vannområdene Ranfjorden og Rødøy – Lurøy er i dag på kr. 550 000,- pr år ut 2022 (kr. 275 000,- pr. vannområde).

Bidragstyper	Innbyggertall*	grunnbeløp	Bidrag basert på innb **	Vertskapsfordel	Økonomisk bidrag
Rana	26184	12000	209472	50000	271472
Hemnes	4454	12000	35632		47632
Nesna	1761	12000	14088		26088
Hattfjelldal	1297	12000	10376		22376
Lurøy	1890	12000	15120		27120
Rødøy	1213	12000	9704		21704
Træna	435	6000	3480		9480
Nordland fylkeskommune					550000
					975872

* pr. 01.01.2020

** kr. 8,- pr innbygger

Dette vil være det årlige bidraget i perioden 2021 – 2033, ut fra tidsrammen for måloppnåelse i vannforvaltningsarbeidet. Bidraget vil indeksreguleres.

Vannregion Nordland ønsker en finansieringsmodell som kan tilpasses alle vannområdene i regionen. Dette er et forslag som er tilpasset vannområde Ranfjorden og Rødøy – Lurøy.

Mo, den 01.09.2020

Hilde Sofie Hansen
seksjonsleder miljø, landbruk og eiendom